

PHẦN THẢO LUẬN

Câu 1:

Như tôi được biết, Hoa Kỳ và Israel có một số bất đồng về quan điểm trong một số vấn đề như khu tái định cư Do Thái ở dải Gaza... Vậy chính quyền Obama giải quyết những bất đồng này ra sao để việc này không làm ảnh hưởng tới mục tiêu mở rộng và tăng cường ảnh hưởng của Hoa Kỳ tại khu vực Trung Đông?

Trả lời

Chính quyền Obama rất mong muốn tạo dựng quan hệ hoà bình giữa Israel và Palestine thông qua giải pháp hai nhà nước. Và Nhà Trắng coi đó là một lợi ích của Hoa Kỳ, bởi lẽ cuộc xung đột này là vấn đề lớn đối với Hoa Kỳ hiện nay. Việc Israel kiểm soát vùng đất Palestine và việc Hoa Kỳ ủng hộ Israel đã gây ra nhiều vấn đề cho Hoa Kỳ ở cả Trung Đông cũng như châu Âu. Chính quyền của tổng thống Obama hiểu rất rõ điều này. Và tôi tin tổng thống Obama cũng biết rằng giải pháp hai nhà nước cũng có nhiều ảnh hưởng tới lợi ích của Israel vì giải pháp này đồng nghĩa với việc Israel không thể tiếp tục kiểm soát vùng đất Palestine mà không làm tổn hại đến lợi ích của chính mình. Bởi vậy, ngay từ đầu nhiệm kỳ của mình, tổng thống Obama đã rất nỗ lực thúc đẩy giải pháp hai nhà nước. Vấn đề mà ông phải đối mặt, và tôi tin rằng ông ta chưa nhận ra, chính là việc tồn tại những nhóm vận động hành lang cho Israel ngay trong nội bộ Hoa Kỳ, ngăn cản việc Hoa Kỳ gây áp lực lên Israel. Năm 2009, khi tổng thống Obama cố gắng gây áp lực lên Israel, nhóm vận động hành lang này đã gây áp lực lên chính tổng thống buộc ông phải đi đến chọn lựa: liệu ông có nên đổi đầu với nhóm này hay không? Và tôi tin rằng, tổng thống Obama đã quyết định chọn giải pháp không đổi đầu với họ. Bởi vậy, chính quyền Obama sẽ không tạo áp lực quá lớn lên Israel, mặc dù sự thật là hai bên có nhiều bất đồng về quan điểm.

Theo tôi, đây là một điều không tốt đối với Hoa Kỳ và ngay cả đối với chính Israel, bởi lẽ đối với vấn đề xung đột Israel – Palestine chỉ có bốn khả năng có thể xảy ra. *Một là* giải pháp hai nhà nước: tồn tại song song nhà nước Palestine và nhà nước Do Thái. *Hai là*, Israel sẽ kiểm soát toàn bộ vùng Bờ Tây và đẩy người Palestine ra khỏi đó. Điều này là một tội ác đối với nhân loại và sẽ gây ra thảm họa cho chính Israel. *Ba là*, chỉ tồn tại duy nhất một nhà nước chung cho cả người Do Thái và người Palestine và họ có quyền bình đẳng như nhau, nhưng như vậy nghĩa là sẽ không có một nhà nước của riêng người Do Thái, và tôi tin rằng nhà nước này, nếu có tồn tại, cũng không thể hoạt động hiệu quả bởi sự cạnh tranh cũng như thù hằn giữa hai dân tộc này. *Bốn là*, Israel sẽ kiểm soát toàn bộ vùng đất Palestine nhưng cho phép người Palestine tiếp tục sinh sống ở khu vực này và cho họ một chút quyền tự do - giống như trường hợp Nam Phi, nhưng tôi tin rằng đây không phải là một giải pháp lâu dài. Bởi vậy, chính quyền Obama đã rất đúng đắn khi lựa

chọn giải pháp hai nhà nước. Nhưng thật đáng tiếc là tổng thống Obama lại không thể chống lại được những nhóm vận động hành lang trong nội bộ Hoa Kỳ.

Câu 2:

Liên quan tới sự trỗi dậy của Trung Quốc, liệu Hoa Kỳ có kỳ vọng vào một quốc gia nào đó trong khu vực, sẽ nổi lên và đóng vai trò quan trọng trong việc tập hợp lực lượng tại khu vực này không?

Trả lời:

Hoa Kỳ đã ký kết hiệp định hợp tác chính thức với một số quốc gia trong khu vực và hiện đang mở rộng mối quan hệ với các quốc gia khác. Hoa Kỳ đang thắt chặt mối quan hệ với Ấn Độ, Việt Nam, In-đô-nê-xia... Hoa Kỳ đang tiếp tục duy trì mối quan hệ tốt đẹp với những đồng minh cũ và tìm kiếm những đồng minh mới. Và tôi cũng tin rằng nhiều nước châu Á cũng có mong muốn thắt chặt quan hệ với Hoa Kỳ.

Câu 3:

Khối BRIC (gồm Bra-xin, Nga, Ấn Độ và Trung Quốc) có phải là một mối lo ngại đối với chính quyền Obama không? Và sự nổi lên của khối này liệu có ảnh hưởng gì tới lợi ích của Hoa Kỳ trong khu vực cũng như trên thế giới không?

Trả lời:

Tôi không thích cách gọi này và cho rằng cách gọi này không phù hợp bởi lẽ bốn quốc gia này hoàn toàn khác biệt. Bra-xin là một quốc gia đang trỗi dậy trong khi Nga lại là một cường quốc đang suy giảm. Ấn Độ là một nước dân chủ trong khi Nga và Trung Quốc thì không hẳn như vậy. Vì vậy bốn nước này không có nét tương đồng và tôi không thích tên gọi này.

Tôi tin rằng chính quyền của tổng thống Obama không cho rằng nhóm nước này là một mối đe dọa. Trung Quốc có thể coi là một mối lo nhưng sự nổi lên của Ấn Độ, về phía Hoa Kỳ mà nói, lại là một điều tốt. Việc trỗi dậy của Bra-xin không hẳn là điều xấu hay tốt, vấn đề chỉ là Hoa Kỳ sẽ phải thay đổi chính sách của mình đối với Bra-xin theo một hướng khác: lắng nghe họ nhiều hơn. Nhưng điều đó không hẳn là không tốt. Bởi vậy, theo tôi, sự nổi lên của BRIC không phải là một mối đe dọa nghiêm trọng đối với Hoa Kỳ.

Câu 4:

Trong bài phát biểu của giáo sư, tôi cảm thấy nhiều nước, đặc biệt là những nước nhỏ ở Đông Nam Á dường như có vẻ an tâm hơn khi có Hoa Kỳ - một lực lượng có thể duy trì sự cân bằng, đem lại sự ổn định cho khu vực. Tuy nhiên, tôi cho rằng Trung Quốc cũng phải bảo vệ lợi ích của mình và Hoa Kỳ cũng phải coi trọng lợi ích của Hoa Kỳ. Vậy nếu có ý kiến lo ngại rằng, trong một số trường hợp, Hoa Kỳ và Trung Quốc có thể thỏa hiệp với nhau rằng Trung Quốc có thể không can thiệp về vấn đề này để cho Hoa Kỳ định đoạt lợi ích của họ ở khu vực nào đó và ngược lại, Hoa Kỳ cũng không can thiệp để cho Trung Quốc

tự định đoạt lợi ích của mình ở một khu vực khác. Vậy theo ngài, điều đó có đáng để bắn khoăn hay không?

Trả lời:

Tôi tin rằng các nước Đông Nam Á đang dõi theo sát sao mối quan hệ Mỹ - Trung cũng như chính sách của hai nước đối với khu vực này. Rõ ràng không ai muốn khủng hoảng hay chiến tranh xảy ra. Câu hỏi đặt ra là giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ, nước nào sẽ gây nhiều rắc rối, nhiều vấn đề cho khu vực hơn? Tôi tin nếu Hoa Kỳ có những hành động nóng vội, hung hăng thì các nước Đông Nam Á sẽ từ chối theo Mỹ. Tương tự vậy, nếu Trung Quốc có những hành động mang tính kích động thì các nước Đông Nam Á sẽ chuyển sang đi theo Mỹ. Như vậy, Mỹ không nên gây ra rắc rối ở khu vực này vì mong muốn của Mỹ là có nhiều bạn, nhiều đồng minh. Và nếu những nhà cầm quyền Bắc Kinh suy nghĩ sáng suốt thì họ cũng sẽ rất thận trọng trong việc ra quyết định cũng như hành động tại khu vực này. Tuy nhiên, có một sự khác biệt cơ bản giữa Trung Quốc và Mỹ, đó là: Mỹ ở rất xa châu Á và không có tham vọng bành trướng ở châu Á, trong khi Trung Quốc nằm ngay tại châu Á và thật khó tin khi cho rằng Trung Quốc không để ý tới những nước láng giềng xung quanh. Điều đó cũng có nghĩa là các nước láng giềng không thể không để mắt tới Trung Quốc.

Câu 5:

Hiện nay, Trung Quốc mua khoảng một nghìn tỷ USD trái phiếu chính phủ Hoa Kỳ và Trung Quốc cũng đã từng đề nghị với Hoa Kỳ nhiều lần về vấn đề chia sẻ quyền lực ở biển Đông cũng như việc tạo dựng một G2 trên thế giới. Điều này làm các nước nhỏ trong khu vực không khỏi lo ngại về việc liệu Hoa Kỳ và Trung Quốc có bắt tay để chia sẻ quyền lực, cùng nhau lãnh đạo thế giới hay không?

Trả lời:

Nếu Mỹ và Trung Quốc thoả hiệp theo cách này thì các nước khác sẽ gặp nhiều bất lợi, Tuy nhiên, tôi cho rằng, điều này khó có thể xảy ra. Như tôi đã trình bày trước đó, hai cường quốc trên thế giới luôn nghi kỵ nhau và rất khó để hai nước này có thể hợp tác với nhau. Vì vậy tôi cho rằng, việc Mỹ và Trung Quốc thoả thuận với nhau, gây phương hại tới lợi ích của các quốc gia Đông Á, là rất khó xảy ra. Chúng ta đều mong muốn Mỹ và Trung Quốc có những chính sách hợp tác nhằm ổn định tình hình khu vực nhưng điều này không có nghĩa là một quốc gia nào đó ở châu Á sẽ phải chịu làm vật hi sinh. Và điều cuối cùng là, nếu hai cường quốc này cạnh tranh nhau càng gay gắt thì các nước khác sẽ càng được lợi từ chính sự cạnh tranh này. Trong Chiến tranh lạnh, nhiều nước đã nhận được sự trợ giúp của Mỹ cũng như của Liên Xô. Vì vậy, nếu Mỹ thực sự lo ngại về Trung Quốc thì các nước châu Á có thể tận dụng điều này để làm thành lợi thế cho mình.

Câu 6:

Trong bài phát biểu của mình, giáo sư có gợi ý về việc cần tăng cường và mở rộng cấu trúc an ninh khu vực. Và thực tế hiện nay đang có một xu hướng là mở rộng và có sự tham gia của Mỹ trong một cơ chế hợp tác xuyên Thái Bình Dương. Vậy liệu Mỹ tham gia vào cấu trúc khu vực này, thì về quốc phòng an ninh, đối với các nước ASEAN, trong đó có Việt Nam, có lợi gì? Vì có hai sự kiện lịch sử như sau: thứ nhất là năm 1974, Trung Quốc đánh chiếm quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam, khi đó quân đội Việt Nam Cộng hoà - đồng minh của Mỹ - đang chiếm giữ, hạm đội 7 của Mỹ đang ở Thái Bình Dương, nhận được lời kêu cứu của quân đội Việt Nam Cộng hoà, nhưng không có hành động nào; thứ hai, cách đây mấy năm, tàu chiến của Mỹ có va chạm với lực lượng của Phillippin - đồng minh của Mỹ, nhưng Mỹ cũng không có hành động can thiệp nào.

Trả lời:

Bối cảnh năm 1974 hoàn toàn khác với hiện tại. Khi đó, quân đội Mỹ đang rút khỏi Việt Nam và chính sách của Mỹ thời điểm này có thiên hướng tăng cường hợp tác với Trung Quốc (Nixon đã đến thăm Trung Quốc trước đó một thời gian). Vì vậy, Mỹ không muốn có một cuộc chiến xảy ra giữa Mỹ và Trung Quốc. Nhưng hiện nay, chúng ta đang ở trong một bối cảnh hoàn toàn khác. Đối với trường hợp Phillippin, tôi cho rằng vấn đề nằm ở chỗ tại thời điểm đó Mỹ đang bị phân tâm vì nhiều vấn đề khác như Iraq, Afghanistan... và chưa để tâm nhiều đến những gì đang diễn ra ở châu Á. Bởi vậy tôi cho rằng, không thể đơn thuần dựa vào những sự kiện lịch sử đã qua để dự đoán về những gì mà Mỹ có thể làm tại khu vực này trong tương lai.

Câu 7:

Hiện nay, xu hướng trên thế giới là các nước ngày càng phụ thuộc vào nhau, như giáo sư đã nêu. Quan điểm của chúng tôi là các nước vừa là đối tượng, vừa là đối tác, vừa hợp tác, vừa đấu tranh. Tôi nghĩ Trung Quốc và Mỹ cũng như vậy. Hai nước cũng đang chuẩn bị nhiều chuyến thăm cấp cao để tìm kiếm hợp tác. Hiện nay, Trung Quốc đang đòi 80% diện tích biển Đông là thuộc chủ quyền Trung Quốc, và điều này ảnh hưởng tới chủ quyền của các nước khác trong khu vực. Như tôi được biết, Mỹ và Trung Quốc đã bàn nhau phân chia quản lý an ninh trên Thái Bình Dương, trong đó có biển Đông. Vậy lợi ích của Mỹ và Trung Quốc liệu có làm phương hại tới lợi ích của các nước ở khu vực hay không?

Trả lời:

Tôi cho rằng quan điểm của chính phủ Mỹ về vấn đề này rất rõ ràng. Mỹ luôn quan niệm rằng vấn đề chia sẻ lợi ích ở biển Đông cần phải được chính các nước liên quan trong khu vực này bàn bạc, thảo luận và thoả thuận. Trung Quốc không thể tự mình định đoạt mọi việc. Nếu Trung Quốc, Việt Nam, Phillippin và

các nước đưa ra được một thoả thuận cuối cùng một cách hoàn toàn tự nguyện thì Mỹ sẽ rất ủng hộ. Điều đó cũng đồng nghĩa với việc, nếu Trung Quốc áp đặt ý chí của mình lên các nước khác thì Mỹ sẽ có biện pháp giúp đỡ, ủng hộ các nước này. Và tôi tin rằng đó là những điều Nhà Trắng sẽ thực hiện.

Câu 7:

Trong một thời gian dài, Mỹ luôn coi Nga (Liên Xô) là một mối đe dọa đối với mình. Vì vậy Mỹ có nhiều chính sách giúp đỡ, ủng hộ các nước châu Âu, thành lập NATO để ngăn chặn sự mở rộng ảnh hưởng của Liên Xô. Nhưng ngày nay, Mỹ nhận ra rằng châu Á ngày càng trở nên quan trọng hơn và Mỹ đang thực thi những chính sách hỗ trợ châu Á - giống như những gì trước kia Mỹ đã từng làm đối với châu Âu. Mỹ đang xây dựng một lực lượng đông minh lớn mạnh tại châu Á. Vậy ngài có thấy có sự tương đồng trong việc này không? Và điều này có tác động như thế nào tới lợi ích của Mỹ ở khu vực?

Trả lời:

Thứ nhất, Mỹ luôn coi trọng NATO hơn EU bởi lẽ NATO là công cụ giúp Mỹ tăng cường ảnh hưởng ở châu Âu và trên thế giới. Mặc dù Mỹ cũng muốn các nước châu Âu tăng cường quan hệ với nhau, nhưng Mỹ không mong muốn các nước này sẽ liên kết ở mức độ cao, vì điều này có thể biến liên minh này thành một đối thủ của Mỹ. Đối với EU, Mỹ có thái độ nước đôi.

Tôi cho rằng trong thời gian tới có rất ít khả năng xuất hiện một liên kết cấp cao như EU ở châu Á. Nhưng tôi tin rằng sẽ có một số tổ chức khu vực phát triển và ngày càng trở nên quan trọng hơn, ví dụ như (theo tôi): liên minh an ninh khu vực hay liên minh về kinh tế với những nét cơ bản tương tự EU.

Câu 8:

Ngày nay Mỹ không còn xem Nga như một mối đe dọa tới an ninh của mình. Vậy đối với Mỹ hiện nay, Nga là một người bạn, một đồng minh hay là một đối thủ?

Trả lời:

Tôi cho rằng, việc trỗi dậy của Trung Quốc là một mối lo ngại đối với Nga. Và điều này sẽ khiến Nga sẽ trở thành một đồng minh của Mỹ trong việc giải quyết thách thức mới này. Tuy nhiên tôi không chắc chắn về sự hữu ích của đồng minh này vì tôi lo ngại về tương lai lâu dài của Nga cũng như về những vấn đề ngay trong chính nội bộ nước này như: vấn đề già hoá dân số, kinh tế, sự phụ thuộc ngày càng nhiều của Nga vào việc xuất khẩu dầu mỏ... Nhưng nhìn chung, tôi cho rằng Nga sẽ là một đồng minh của Mỹ.

Tôi cho rằng câu hỏi về đồng minh EU là một câu hỏi hay. Theo tôi, EU sẽ không có nhiều hành động chống lại Trung Quốc để ủng hộ Mỹ, vì Trung Quốc không phải là một mối đe dọa nghiêm trọng đối với EU và EU muốn có quan hệ hoà bình, tốt đẹp, và rất muốn phát triển quan hệ kinh tế với Trung Quốc. Vì vậy tuy EU sẽ không trở thành đồng minh của Trung Quốc, chống lại Mỹ nhưng EU

cũng không phải một đồng minh chiến lược của Mỹ trong những vấn đề liên quan tới Trung Quốc. Những đồng minh chiến lược của Mỹ trong vấn đề này sẽ là chủ yếu những quốc gia châu Á.

Câu 9:

Tôi nhận thấy trong bài trình bày của mình, giáo sư không hề đề cập tới vấn đề dân chủ nhân quyền - một trong những vấn đề quan trọng trong đối ngoại của Mỹ. Vậy giáo sư nhận định như thế nào về nhân tố dân chủ nhân quyền và lợi ích chiến lược của Mỹ trong việc thúc đẩy quan hệ với các nước trong khu vực này, đặc biệt là khi các nước tuy có chung lợi ích chiến lược nhưng lại gặp phải sự khác biệt về vấn đề dân chủ nhân quyền. Việc này tác động như thế nào đến quan hệ giữa Mỹ và các nước?

Trả lời:

Tôi là người theo chủ nghĩa hiện thực, vì vậy đối với tôi, dân chủ và nhân quyền không phải là vấn đề quan trọng mà một quốc gia cần quan tâm. Mặc dù dân chủ nhân quyền là những giá trị mà Mỹ luôn đánh giá cao, nhưng đây không phải là một trong những mục tiêu quan trọng trong chính sách đối ngoại Mỹ. Vì vậy, nếu Mỹ có thể thúc đẩy dân chủ nhân quyền với “cái giá phải trả thấp” thì Mỹ sẽ thực hiện; nhưng nếu việc thúc đẩy đó khiến Mỹ phải trả giá đắt hay mang lại rủi ro cho Mỹ thì Mỹ có thể sẽ “làm ngơ” vấn đề này. Điều này các vị có thể thấy rõ trong lịch sử ngoại giao của Mỹ.

Những vấn đề liên quan tới sự thịnh vượng của nền kinh tế hay an ninh quốc gia mới là những vấn đề quan trọng trong chính sách đối ngoại của Mỹ. Điều này được thể hiện rõ trong chính sách đối ngoại của Mỹ ở châu Á. Vì vậy, theo tôi, tuy không “làm ngơ” hoàn toàn vấn đề dân chủ nhân quyền nhưng vấn đề này cũng không phải là mối quan tâm hàng đầu trong chính sách của Mỹ.

Câu 10:

Giáo sư nhận định rằng, trong tương lai, sự cạnh tranh giữa Mỹ và Trung Quốc là khó tránh khỏi. Vậy cuộc cạnh tranh đó sẽ diễn ra dưới dạng nào? Liệu có xảy ra một cuộc chiến tranh cục bộ, chiến tranh ủy thác (proxy war) hay không? Và trong cuộc cạnh tranh đó liệu Mỹ có thắng được hay không? khi mà Trung Quốc là một nước thường trực ở khu vực này, vừa là cường quốc lục địa, vừa là cường quốc biển với sự phát triển về quân sự ngày càng tăng như hiện nay; trong khi, Mỹ lại là một cường quốc ở xa, lúc quan tâm tới khu vực, lúc lại xao lãng; Và theo dự tính của tạp chí “Thời báo kinh tế”, đến năm 2020, GDP của Trung Quốc sẽ vươn lên ngang bằng Mỹ. Và trật tự ở khu vực này sẽ là gì?

Trả lời:

Tôi cho rằng thật khó để dự đoán cuộc cạnh tranh Mỹ-Trung sẽ diễn ra dưới hình thức nào. Tôi không thể dự đoán được rằng liệu có xảy ra một cuộc chiến tranh “ủy thác” cục bộ hay không. Điều đó cũng có thể xảy ra lắm chứ, nhưng tôi hi vọng là không.

Nhưng tôi cho rằng sẽ có hai khả năng xảy ra. *Một là* cuộc cạnh tranh về quân sự: Trung Quốc sẽ phát triển tiềm lực quân sự của mình để đảm bảo bảo vệ được lợi ích của mình và buộc Mỹ phải cân trọng khi có ý định sử dụng vũ lực trong cuộc đối đầu với Trung Quốc; trong khi Mỹ cũng sẽ phát triển tiềm lực quân sự của mình để đảm bảo quân đội Mỹ có thể thực hiện được những gì mà chính phủ mong muốn thực hiện. *Hai là*, cuộc cạnh tranh tranh giành đồng minh, tranh giành ảnh hưởng: Mỹ luôn muốn thắt chặt quan hệ với các đồng minh chủ chốt ở châu Á cũng như các nơi khác và Trung Quốc cũng sẽ làm như vậy. Tôi cho rằng Mỹ có nhiều lợi thế trong cuộc cạnh tranh này. Mặc dù không dự đoán nước nào sẽ thắng nhưng tôi cho rằng ngay chính các nước châu Á cũng không muốn Mỹ ở ngoài cuộc chơi này. Bởi lẽ, *thứ nhất*, Mỹ là cường quốc lớn mạnh trong một thời gian dài, và hiện nay, dù đang phải trải qua cuộc khủng hoảng kinh tế nhưng ngân sách dành cho quốc phòng của Mỹ vẫn lớn gấp 5 lần khoản ngân sách dành cho quốc phòng của Trung Quốc. Cho dù Mỹ có cắt giảm khoản ngân sách này một khoản một trăm năm mươi tỷ đô la, mà dĩ nhiên là Mỹ sẽ không làm điều này, nhưng nếu Mỹ thực hiện, thì ngân sách quốc phòng của Mỹ vẫn lớn gấp 4 lần so với Trung Quốc. *Thứ hai*, lợi thế của Mỹ chính là ở việc Mỹ không ở châu Á vì vậy Mỹ không phải là một mối đe dọa đối với các nước châu Á như Trung Quốc. Vì vậy, đối với các quốc gia châu Á, việc thắt chặt mối quan hệ với Mỹ sẽ có lợi hơn. *Cuối cùng*, tôi cho rằng, Mỹ tuy không phải là hoàn hảo nhưng cũng có nhiều điều hấp dẫn như sức mạnh mềm... nhiều người muốn du học ở Mỹ và ngược lại, Mỹ cũng muốn hiểu các nước trong khu vực này hơn. Vì vậy chúng ta có thể hiểu nhau hơn. Và điều này sẽ giúp ích cho Mỹ trong cuộc cạnh tranh, mà tôi dự đoán rất có khả năng xảy ra trong tương lai.

Câu 11:

Trong quá trình nổi lên của Trung Quốc, chúng tôi thấy có rất nhiều vấn đề. Theo giáo sư, trong tương lai liệu có vấn đề gì có thể kìm hãm sự phát triển của Trung Quốc hay không? (các yếu tố bên trong và bên ngoài)

Trả lời:

Tôi xin phép chỉ đề cập đến một số thách thức đối với Trung Quốc vì đa phần các vị đều hiểu rõ về vấn đề này.

Thứ nhất, Trung Quốc phải đối mặt với những hậu quả về mặt xã hội do sự tăng trưởng quá nhanh chóng như: ô nhiễm môi trường, phân bố dân cư không đồng đều (tập trung quá nhiều ở thành thị)...

Điều thứ hai chính là sự già hoá dân số trong tương lai - hậu quả từ chính sách sinh một con của Trung Quốc. Điều này sẽ kéo theo những hệ lụy khác như vấn đề an sinh xã hội..., như các vị biết rằng càng nhiều người cao tuổi, nhu cầu và chi phí hưu trí và chăm sóc sức khoẻ cũng tăng cao...

Thứ ba, Trung Quốc đang phải đối mặt với tình trạng lạm phát vì đã duy trì giá trị đồng nội tệ ở mức thấp. Mỹ cũng đã nhiều lần phản nản về vấn đề này, vì

chúng tôi cho rằng đây là sự cạnh tranh không công bằng, và bây giờ nó đã trở thành vấn đề cho chính Trung Quốc.

Và cuối cùng là vấn đề về chất lượng môi trường ở Trung Quốc: ô nhiễm môi trường - một vấn đề mà để giải quyết sẽ rất tốn kém. Và vấn đề này cũng sẽ kéo theo nhiều hệ lụy khác như vấn đề về sức khỏe... Tôi tin rằng, chính phủ Trung Quốc rất lo ngại về vấn đề một lúc nào đó tốc độ phát triển kinh tế của Trung Quốc bị chững lại.

Tôi cho rằng đó là những vấn đề chính mà Trung Quốc sẽ phải đối mặt trong tương lai.

Câu 12:

Giáo sư cũng đề cập tới cấu trúc an ninh khu vực mới. Vậy xin giáo sư cho biết cấu trúc đó sẽ như thế nào? Và vai trò của ASEAN trong cấu trúc này ra sao?

Trả lời:

Tôi chưa suy nghĩ kỹ về vấn đề này và tôi cho rằng đây cũng không phải là vấn đề đơn thuần do Mỹ áp đặt cho các nước. Có lẽ về vấn đề này, chúng ta cần thảo luận với nhau nhiều hơn. Có thể một nước có ý tưởng nào đó nhưng chúng ta cũng cần lắng nghe ý kiến của các quốc gia khác trong khu vực. Nhớ lại câu chuyện về NATO, đây vốn là ý tưởng của châu Âu, và sau đó có thêm sự tham gia rất tích cực của Mỹ. Vì vậy tôi cho rằng các nước cần trao đổi nhiều hơn về vấn đề này.

Câu 13:

Quan điểm của giáo sư như thế nào về việc Trung Quốc đang cố gắng làm phân tâm Mỹ ở khu vực này, đặc biệt là vùng biển Đông, bằng những vấn đề liên quan tới Iraq, Afghanistan, Iran... Và nếu hai cường quốc Mỹ và Trung Quốc này hợp tác trong cuộc chiến chung chống lại khủng bố thì liệu điều này có làm họ sao lãng những vấn đề nhỏ hơn, ví dụ như vấn đề tranh chấp ở biển Đông hay không?

Trả lời:

Đúng là Mỹ đang bị phân tâm vì nhiều vấn đề. Tuy nhiên, theo tôi có hai điểm như sau:

Thứ nhất, Trung Quốc không phải là người gây ra những điều này nhằm làm Mỹ bị phân tâm. Trung Quốc không xúi giục Mỹ tấn công Iraq, đó là quyết định của riêng Mỹ mà thôi. Trung Quốc cũng không có liên quan gì tới vấn đề Afghanistan cũng như vấn đề Iran.

Tuy nhiên, Trung Quốc không có nhiều hành động giúp Mỹ trong việc giải quyết những vấn đề này. Các vị có thể thấy rõ điều này trong chính sách của Trung Quốc về Iran: Trung Quốc luôn do dự trong việc gây áp lực lên Iran. Nếu tôi là một chiến lược gia Trung Quốc, tôi sẽ mong muốn Mỹ bị vướng ở Afghanistan cũng như với Iran mãi mãi, vì vậy tôi sẽ không làm gì để giúp Mỹ có thể sớm giải quyết

vấn đề Afghanistan hay tăng cường mối quan hệ với Iran, để Mỹ phải bận tâm nhiều tới những vấn đề này và không còn sức để quan tâm tới những vấn đề ở châu Á nữa. Còn trong vai trò người Mỹ, chúng tôi đủ tinh táo để hiểu được đâu mới là vấn đề quan trọng, là lợi ích chiến lược của Mỹ. Vì vậy Trung Quốc không có nhiều tác động tới những vấn đề này.

Câu 14:

Trong lý thuyết quan hệ quốc tế truyền thống, ngoài chủ nghĩa hiện thực, còn có chủ nghĩa tự do. Theo giáo sư, trong chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ nói riêng và các nước khác nói chung đối với Trung Quốc thì nên áp dụng lý thuyết nào? Theo giáo sư, chủ nghĩa hiện thực có phải là lý thuyết hoàn hảo để giải quyết mối quan hệ Mỹ – Trung cũng như mối quan hệ của các nước khác với Trung Quốc hay không?

Tại sao chúng ta không xây dựng những thể chế hợp tác về kinh tế để gắn kết các nước với nhau?

Trả lời:

Tôi không cho rằng chủ nghĩa hiện thực là một lý thuyết hoàn hảo hay một cách lý giải tốt cho chính sách đối ngoại của các quốc gia. Thực tế, đây là lý thuyết tệ nhất trong lý luận quan hệ quốc tế. Theo tôi lý thuyết này khá hữu ích trong suy nghĩ về chính trị quốc tế nhưng lý thuyết này cũng không giải quyết được tất cả các vấn đề.

Về mối quan hệ giữa kinh tế và an ninh, đôi khi việc thắt chặt quan hệ kinh tế cũng giúp tạo điều kiện thuận lợi cho hợp tác trên các lĩnh vực khác và tương đối hữu ích. Tuy nhiên, tăng cường quan hệ kinh tế không giúp ngăn các nước tránh khỏi sự thù địch, nghi kỵ nhau. Như tôi đã trình bày, mối quan hệ kinh tế giữa các nước châu Âu trước Thế chiến thứ nhất cũng không giúp ngăn chặn cuộc chiến xảy ra. Đối với châu Á, việc duy trì một môi trường an ninh ổn định sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho tăng cường hợp tác kinh tế. Lý do khiến cho hợp tác kinh tế giữa các nước sau Chiến tranh Thế giới thứ hai ngày càng phát triển là vì không có một cuộc chiến tranh thế giới thứ ba xảy ra, môi trường quốc tế tương đối hoà bình và ổn định. Vì vậy tôi cho rằng việc duy trì ổn định an ninh sẽ giúp các nước phát triển kinh tế tốt hơn.

Câu 15:

Trong thời gian gần đây vì coi trọng mối quan hệ với Trung Quốc nên Mỹ có hơi xao nhãng vấn đề Đài Loan. Vậy chiến lược xây dựng lòng tin của Mỹ là gì để các nước có thể tin tưởng vào mối quan hệ với Mỹ? Và các nước phải làm gì để Hoa Kỳ cũng tin tưởng vào mối quan hệ này?

Trả lời:

Theo tôi, quan điểm của Mỹ đối với vấn đề Đài Loan là hết sức rõ ràng. Mỹ không muốn có một giải pháp nào được thực thi liên quan đến tranh chấp Trung

Quốc và Đài Loan. Mỹ không muốn Trung Quốc sử dụng vũ lực trong việc giải quyết vấn đề Đài Loan. Và Mỹ cũng không muốn Đài Loan có những hành động khiêu khích Trung Quốc. Tôi cho rằng chính sách này của Mỹ là đúng đắn. Và tôi tin Trung Quốc và Đài Loan đều mong rằng sẽ không có một cuộc chiến xảy ra giữa Trung Quốc và Đài Loan trong tương lai gần.

Tuy nhiên, có một vấn đề mà tôi băn khoăn. Đó là nếu quan hệ Mỹ - Trung ngày càng trở nên xấu đi thì Mỹ có thể sẽ coi Đài Loan như một “tài sản chiến lược” và Mỹ sẽ thắt chặt hơn mối quan hệ chiến lược với Đài Loan. Mỹ hi vọng có thể tự do hành động trợ giúp Đài Loan mà không gặp phải bất kỳ phản ứng nào từ phía Trung Quốc hay làm ảnh hưởng tới quan hệ Mỹ - Trung như sự kiện gần đây, khi Mỹ bán vũ khí cho Đài Loan, Trung Quốc đã quyết định ngừng các cuộc thảo luận về hợp tác quân sự giữa hai nước ngay lập tức.

Câu 16:

Dường như Mỹ đang chậm chân hơn Trung Quốc trong quan hệ với các nước như châu Phi, Campuchia...Nhiều người cho rằng Mỹ đang nói nhiều hơn làm, còn Trung Quốc thì làm thực chất hơn, Vậy chiến lược sắp tới của Mỹ đối với các nước này như thế nào?

Trả lời:

Mỹ cần dành nhiều thời gian và quan tâm nhiều hơn tới châu Á như tăng cường các chuyến thăm cấp cao, duy trì sự hiện diện quân sự của Mỹ tại các nước đồng minh chiến lược để các nước không có cảm giác Mỹ đang xao lãng châu Á.

Về phía các đồng minh, họ không chỉ cần thể hiện rõ đâu là mối bận tâm cũng như lợi ích của mình, mà còn cần thể hiện, cho thấy những gì mà các nước này có thể đóng góp trong quan hệ với Mỹ. Điều này rất quan trọng bởi lẽ có như vậy, Mỹ mới cảm thấy hai bên đang thực sự hợp tác chứ không phải Mỹ đang bị lợi dụng. Các nước có thể tạo điều kiện thuận lợi cho sự hiện diện quân sự của Mỹ, giống như những gì mà Nhật Bản, Hàn Quốc và Úc đang làm (cho phép quân đội Mỹ đóng quân, sử dụng các thiết bị an ninh quốc phòng...)

Tuy nhiên, có một điều mà tôi lo ngại, đó là đôi khi Mỹ và các nước châu Á có sự bất đồng quan điểm về một số vấn đề và hai bên trở mặt với nhau. Các nước này có thể nói với Mỹ rằng “Nếu Mỹ không có những động thái tích cực hơn thì chúng tôi sẽ đi theo Trung Quốc”. Mặc dù các nước hoàn toàn không có ý định này, nhưng họ làm cho Mỹ lo ngại, khiến Mỹ đưa ra tuyên bố “Nếu như các nước không có động thái tích cực thì Mỹ cũng chỉ còn cách rời khỏi đây” dù Mỹ cũng không có chủ ý như vậy. Nếu điều này thường xuyên xảy ra, niềm tin giữa hai bên sẽ bị xói mòn ngày qua ngày.

Câu 17:

Từ Hà Nội, chúng tôi đã theo dõi cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ ở Mỹ. Và chúng tôi cũng như nhiều nước châu Á khác rất bất ngờ trước kết quả của cuộc bầu cử này. Chúng tôi nhận thấy có vẻ trong những năm tới, chính quyền Mỹ sẽ chú

trọng nhiều hơn tới những vấn đề nội bộ. Năm ngoài, chúng tôi đã rất vui mừng khi nhận thấy Mỹ có những dấu hiệu có ý định tăng cường sự hiện diện của mình ở châu Á. Vậy trong tình hình hiện nay, dù không tính đến việc nhiệm kỳ của tổng thống Obama chỉ còn hai năm nữa, chính phủ Mỹ sẽ tiếp tục duy trì chính sách đối ngoại ra sao?

Trả lời:

Theo tôi, kết quả của cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ này không có gì đáng ngạc nhiên vì đây là điều phổ biến. Chỉ có điều lần này mọi chuyện có vẻ xấu hơn một chút vì trước đó năm 2008, Đảng Dân chủ đã giành được thắng lợi to lớn trong cuộc bầu cử Tổng thống, và vì nền kinh tế Mỹ đã không hồi phục nhanh chóng được như mong đợi. Vì lẽ đó, trong cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ lần này, đảng Dân chủ bị mất nhiều ghế hơn bình thường.

Tôi cho rằng điều này cũng không có nhiều tác động tới chính sách đối ngoại của Mỹ. Bởi lẽ Đảng Dân chủ và Cộng hoà không có nhiều bất đồng về chính sách đối ngoại, đặc biệt là chính sách đối ngoại đối với châu Á. Sự bất đồng quan điểm giữa hai đảng này chủ yếu liên quan tới những vấn đề trong nội bộ nước Mỹ. Hơn nữa, trong chính quyền Mỹ, Tổng thống có khá nhiều quyền lực và tương đối độc lập trong việc quyết định và thực thi chính sách đối ngoại và rất khó để Quốc hội Mỹ có thể can thiệp vào những quyết định của Tổng thống.

Câu 18:

Theo như giáo sư phân tích, cuộc đối đầu Mỹ – Trung là không thể tránh khỏi. Về so sánh tương quan lực lượng hiện nay giữa Mỹ và Trung Quốc, rõ ràng Mỹ mạnh hơn Trung Quốc nhiều. Vậy tại sao Mỹ không dùng mọi biện pháp để giải quyết vấn đề Trung Quốc sớm?

Trả lời:

Tôi nghĩ có nhiều lý do liên quan đến vấn đề này.

Như các vị cũng biết, chiến tranh xảy ra ở châu Á sẽ là một thảm họa cho nhiều nước, ảnh hưởng tới nhiều lĩnh vực. Và điều này sẽ khiến Mỹ bị suy giảm ảnh hưởng ở châu Á một cách nghiêm trọng.

Thứ hai, Trung Quốc là một nước lớn. Cho dù quân đội Mỹ có mạnh đến đâu thì cũng chỉ có thể làm suy yếu Trung Quốc chứ không thể phá huỷ được đất nước này. Vì vậy, việc tấn công Trung Quốc không khả thi lắm.

Và một vấn đề nữa - một bài học rút ra từ Iraq - tấn công và đánh bại Iraq là chuyện đơn giản nhưng việc duy trì và quản lý đất nước này thời kỳ hậu chiến mới thực sự là thử thách to lớn. Bismarck (Đức) có một câu nói nổi tiếng “Chiến tranh phòng ngừa không khác gì tự tử, bởi lẽ bạn đang lo sợ về thời gian”. Đó cũng là suy nghĩ của tôi về chiến tranh phòng ngừa.

Vì vậy, Mỹ sẽ có những hành động nhằm bảo vệ lợi ích của mình, nhưng Mỹ sẽ tránh việc kích động một cuộc chiến với Trung Quốc.

Câu 19:

Việc trở thành bá quyền ở châu Á khó hơn nhiều so với ở châu Mỹ Latinh hay các châu lục khác. Trung Quốc tiếp giáp với Đông Bắc Á, Tây Á, Đông Nam Á...vì vậy theo tôi, Trung Quốc khó có thể trở thành bá quyền ở toàn châu Á trong cùng một thời điểm, mà sẽ tiến hành bá quyền dần dần ở các tiểu khu vực. Vậy theo giáo sư trong những tiểu vùng trên, Trung Quốc sẽ thực hiện bá quyền ở khu vực nào trước?

Trả lời:

(Chưa được trả lời)

What Obama should NOT say to Hu Jintao

Posted By [Stephen M. Walt](#) ■

Tuesday, January 18, 2011 - 12:00 PM ■ [+](#) Share

I don't know what President Obama and Chinese leader Hu Jintao will say to each other during their summit meeting this week. But based on my conversations and discussions in Vietnam this week, I think I know one thing that Obama should *not* say.

I have given several lectures since my arrival here, and met with a number of Vietnamese officials. One theme that has come up repeatedly is the fear that the United States and China will reach some sort of great power condominium. at the expense of the weaker powers in the region. There is clearly considerable concern that the United States will "do a deal" with China, in effect granting it a free hand in its neighborhood in exchange for concessions elsewhere.

I've tried to explain to my audiences here that this is very unlikely. Realism tells you that the two most powerful states in the international system tend to be very wary of each other, and find it difficult (though of course not impossible) to cooperate, particularly on core issues of national security. Some sort of "G-2"

condominium would be difficult to negotiate and hard to sustain, because both sides would worry that the other was getting the better part of the deal.

The immediate problem, however, is that both China and the United States have some incentives to make the summit a success, and to mask or minimize differences under a veil of flattering diplomatic language. Moreover, China's neighbors are somewhat ambivalent themselves: they don't want to be dominated by China, but they also don't want a "Cold War" in the region. This situation gives the United States and China reasons to "act nice," even if both are aware of some significant underlying differences, and it may tempt the Obama administration to remain silent on some key areas of disagreement, such as China's territorial claims.

So President Obama needs to be careful. His normal instinct, as we've seen repeatedly, is to play the role of conciliator, to avoid setting clear red lines, and to look for whatever deals he can get. My guess is that his advisors will also be encouraging him to avoid any sort of confrontational language, and Secretary of State Clinton has already emphasized the U.S. desire for "real action, on real issues." If the United States and China can make progress on currency issues, North Korea, and climate change, then they can view the summit as a success and other states in Asia will not be overly alarmed.

But he also needs to avoid giving the impression that all the United States cares about is a good relationship with China, and he certainly does not want to convey the idea that Beijing and Washington are getting together to divide up the world, or that the United States is ready to make any concessions on China's territorial claims in the South China sea or elsewhere. People here in Southeast Asia are watching the summit *very* closely, and they will probably over-interpret the normal diplomatic niceties in any case. They will also be alert to issues that aren't mentioned, and will be worried if the two leaders appear to be getting along *too* well.

Lastly, bear in mind that this is just one meeting. No matter what gets said by either side, or what agreements they do or do not reach, this meeting is not going to determine the future of Sino-American relations or the future of the U.S. position in Asia. There are enduring structural features -- both economic and strategic -- that will exert lasting effects on how those features of contemporary world politics

evolve, and it would be a mistake to put too much weight on just one meeting. But I still hope the president chooses his words with great care, and keeps that smile of his in check.

Nguồn:

http://walt.foreignpolicy.com/posts/2011/01/18/what_obama_should_not_say_to_hu_jintao